GAZETA KRAKOWSKA

Nro 66.

z KRAKOWA dnia 19 SIERPNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 10 *Sierpnia.*

RADA OGOLNA LEKARSKA
Królestwa Polskiego.

(Dokończenie.)

W zapaleniu śledziony powolnie przybiegaiącem, za powstaniem nabrzmiałości, tak postępować należy:

1) Z początku dopóki ieszcze odchody są zmnieyszone, bicie serca nieznaczne, i dopókąd się krew puszczona zsiada w iednostayną czarną bryłę, nadto albo w wcale nic wody krwistey nie wydaiącą, tych samych środków używać należy, co i w prędko przemiiaiącem zapaleniu śledziony, to iest, upuszczenia krwi, kwasów, soli, oblewania wodą i zawłok.

2) Skoro zaś po użyciu tych lekarstw lub i bez nich, odchody się powiększyły (mocz i gnóy, i bicie serca stało się wyraźnem, krwi iuż nie puszczać, soli nie podawać, iednakże kwasów mineralnych i oblewania zimną wodą daley używać wypada.

3) Kiedy zaś odchody są obfite i bicie serca bardzo znaczne, a krew upuszczona dzieli się na swe pierwiastki (co stan zgnilizny oznacza) natenczas w mieysce wyżey wskazanych spiesznie podawać należy lekarstwa Aromatyczne i prędko wzmacniaiące, iako to: korzeń tatarakowy, dzięgiel, kamforę, oleiek terpentynowy, etc. np. wziąść korzenia dzięglu lub tatarakowego sproszkowanego, lub z obudwóch każdego po łótów 4, kamfory tartey ćwierć łóta, oleyku terpentynowego pół łóta, a wody i mąki ile potrzeba dla zrobienia obrzedniey papki, która służy przez dzień, dla iedney sztuki do użycia.

4) Bolączki czyli karbunkuły po ciele, nacierać spiritusem kamforowym, a w tym razie kiedy takowe powstały przez zewnętrzne zarażenie się, można ie wyrżnąć lub rozpalonem żelazem wypalić, lecz dopiero wtedy gdy są doyrzałe, to iest, miękkie i nie bardzo zaognione.

5) W przypadłey mocney biegunce, dawać z powyższemi lekarstwami środki ściągaiące, np. korę dębową lub wierzbową w ilości ośm łótów na iedną sztukę bydła przez dzień.

6) W kaszlu po uprzątnięciu choroby pozostaiącym, służy miałki proszek złożony z równey ilości siarki zwyczayney, antymonii, saletry, soli kuchenney i nasienia any-

żowego, z którego proszku 5 łótów sypie się na zwilżony karm zrana i tyleż w wieczor.

7) W czasie ozdrawiania podawać bydłętom dla wzmocnienia ich piełun, goryczkę i do trawienia łatwe karmy, iako to: szrótowane zboże i t. p.

8) Środkami ochraniaiącemi czyli służącemi do utrzymania przy zdrowiu zwierząt, zarazie ieszcze nie uległych, to iest: przytłumiaiącemi i niszczącemi do tey choroby istnące usposobienia, a tem samem zapobiegaiącemi powstaniu czyli zawiązaniu się choroby i rozszerzeniu, czyli przeniesieniu się oney na zdrowe zwierzęta, są następuiące.

E. 1) Przed wszystkiem starać się ile możności o oddalenie od zwierząt przyczyn, które tę chorobę sprawiaią, a iakiemi są ciągłe upały, brak wody i zaniedbanie poienia bydła, parne powietrze w niskich i ciemnych stanowiskach, natężenie ciała i nagłe zaziębienie po mocnem rozgrzaniu, zamulona i nadgniła pasza na pastwiskach bagnistych i częstym wylewom uległych, i stoiąca woda.

2) Wszelkim na pozór zdrowym sztukom Bydła i Koni, skoro te należą do trzody iednakim sposobem utrzymywaney, a w którey choć iedna sztuka na zapalenie śledziony upadła, upuścić na raz 4 do 6ciu funtów krwi.

3) Jeżeli pasza zła, odmienić takową, a szczególniey zmnieszyć iey ilość.

4) Parę razy w tydzień dać każdey sztuce Bydła garść soli kuchenney do zlizania.

5) Poić bydło często i obficie, czystą i raz ieden przez dzień nieco posoloną wodą, lecz przestrzegać, aby Bydląt nie napawać nagle zimną wodą.

6) Na pastwiska wilgotne i bagniste Bydląt wcale nie zaganiać, a na dobre tylko w nocy zapędzać, a we dnie zaś przynaymniey w czasie upału słonecznego, to iest, w godzinach południowych utrzymywać Bydło w mieyscach chłodnych i cienistych, gdzie wiatr przeciąga, to iest, w oborach, stayniach, na dziedzińcach, w ogrodach i tym podobnych.

7) Kiedy położenie mieyscowe dozwala, dobrze iest bydło kilka razy dniem przez rzekę lub staw przepławić, albo przynaymniey oblewać ie z wiadra zimną wodą.

8) Silnym sztukom Bydła przeciągać zawłoki.

9) W dniach bardzo gorących podczas trwania zarazy nie natężać Bydła w pracy i dla tego wołów wcale nie zaprzęgać.

10) Bydlęta zdrowe należy od chorych odosobniać, i kiedy choroba iest złośliwą z karbunkułami połączoną, kommunikacyią między zdrowemi i choremi zupełnie przeciąć i nic od chorych dla zdrowych nie używać.

11) Swinie, psy, koty i t. p. oddalić od obór i staien mieszczących chore bydlęta, i strzedz żeby krwi od chorych nie lizały, nie dziobały, nie żarły nic z ścierwa sztuk padłych, ziarn ani innych rzeczy z wymiotów nietykały, i tym końcem upadłe. Bydło wraz z skórą ponacinaną tak głęboko zakopywać, aby przez psy, świnie i t. p. odgrzebanem bydź nie mogło, i na ziemi po zdechłych nic nie zostawiać ani dowody nie wrzucać.

12) Nie paść Bydła gromadami a stanowiska tychże wykadzać parę razy dniem wyziewami chlorowemi, które utrzymuią się następuiącym sposobem:

Sypie się do naczynia glinianego soli kuchenney części dwie, a niedokwasu manganezyi (Braunstein) część iedną, i na 4

łóty tey mieszaniny wlewa się kroplami łót ieden kwasu siarczanego mocnego, pręcikiem szklanym miesza i w pewney odległości od Bydła stawia się.

13) Ludzie do posługi chorego Bydła użyci powinni unikać bezpośredniego związku i stykania się ze zdrowemi zwierzętami.

14) Oczyściwszy przechorzałe Bydlęta, obory i staynie z gnoiu i t. p. i przewietrzywszy dni kilka, a żłoby, drabiny, podłogi i inne sprzęty, wymywszy, wyczyściwszy, zaś ziemię w stanowiskach wybrawszy na parę stóp, i nawiozłszy świeżey, można bez obawy umieścić bydlęta gdzie pierwey stały.

Gdy po użyciu przez dni 14 środków wskazanych pod lit: E. i N. 1 do 9 włącznie, w gromadzie, w którey się choroba wszczęła, żadna sztuka więcey nie ulegnie zarazie, można się poniekąd spodziewać, że niebezpieczeństwo iuż minęło.

O Gangrenie śledziony przez zarażenie się z Bydła na Ludzi przeniesioney i objawiaiącey się przez czarną krostę (Carbunculus Gangraenosus.)

Drogi, któremi się choroba udziela.

Choroba ta udziela się Ludziom przez wkładanie gołey ręki w pysk Bydląt, przy podawaniu lekarstw lub otwieraniu Karbunkułów w paszczy i innych mieyscach znayduiących się; dobywanie gnoiu stwardniałego z kiszki odchodowey, zbroczenie się krwią przy iey puszczaniu, lub otwieraniu ciała, zdeymanie i wyprawianie skór z padłego Bydła, lub przez pożywanie mięsa albo krwi z Bydląt w zapaleniu śledziony upadłych, lub dobitych, nareszcie przez branie między wargi lub zęby narzędzi do otwierania nabrzmiałości użytych.

Znaki choroby.

Skoro zaraza się przyięła, powstaią na obnażonych częściach Ludzkiego ciała to iest, na rękach i ramionach, które materyią osiągnęły, lub też kiedy używanie mięsa było przyczyną, na różnych innych mieyscach, iako to: na piersiach i na szyi nabrzmiałości niezbyt wyniosłe, ale bardzo bolesne, w obwodzie sino-czerwone, we środku pospolicie ciemno-sine, czasami też ieden lub kilka czarno-sinych pęcherzów.

Z tych wkrótce rozchodzi się zapalenie gangrenatowe po całych członkach, przyłączaią się do tego wielkie nudności z ciężkim oddechem, rznięciem w żołądku, bólem około pępka i szczególnie ciągłym bólem głowy i nerek, a czasem womitami i biegunką; chorzy cierpią mocną gorączkę, która z początku czasami zwalnia się, prędko iednak staie się ciągłą i przysłabym a nakoniec niknącym pulsie, przerywanych potach, obłąkaniu i łkaniu w konwulsyiach w przeciągu dwóch, a naywięcey trzech dni o śmierć przyprawia. W zmarłych na takową chorobę znayduią się ślady przeistoczeń podobne do tych, które są pospolite u Bydląt na zarazę śledziony upadłych, to iest, czarność krwi, zapalenie wnętrzności brzusznych z podbiegnieniem krwią, a szczególniey zebranie materyi limfatyczney na kształt galarety koło płuc i w przegrodach piersiowych.

Leczenie.

W tey chorobie bez względu na gwałtowność przypadłości, osłabienia i gangreny, nie należy początkowo używać lekarstw rozpalaiących i wzmacniaiących, ale raczey według wielokrotnego doświadczenia przystawiać piiawki w obwodzie zaognienia, dawać środki przeciwzapalne, chłodzące, i kwaśne napoie, a nabrzmiałości kiedy powstały przez zarażenie się zewnętrzne, niejako zaszczepienie materyi zaraźliwey śpiesznie nożem, rozpalonem żelazem, lub lekarstwami zniweczyć potrzeba.

W dalszym ciągu choroby po użyciu tych środków zwyczayny sposób leczenia gangreny iest pożytecznym. Do użycia wewnętrznego służą kwasy mineralne, tudzież mieszanina z Chiny, tynktury aromatyczney, kwaśney i kamfory, w przypadkach gwałtownych można ieszcze obmywać całe ciało chorych zimną wodą z octem.

Uniknienie zarazy.

Ludzie chcąc uniknąć tey groźney choroby:

1) Powinni się strzedz mięsa z Bydła wciągu zarazy śledziony rznietego, a tem bardziey z upadłego.

2) Do obcierania paszczy, a szczególniey gdy w niey są krosty, powinni wdziewać rękawiczki, lub obwiiąć ręce płótnem.

3) Chorych krów nie należy doić, ani mleka z nich równie iak i masła używać.

4) Przy opatrywaniu chorych zwierząt, podawaniu im lekarstw, upuszczaniu krwi i t. p. strzedz się należy zbroczenia rąk, osobliwie gdy na tychże są rany lub świeże blizny, a gdy to mimowolnie nastąpiło, należy części zbroczone prędko obmyć wodą.

5) Skóry z opadłych, na których Karbunkułów nie ma, ściągać po zupełnem ostygnieniu Bydlęcia, i dopiero za poprzedniem trzechdniowem wymoczeniu w wodzie wapienney, oddawać do wyprawy.

6) Narzędzi przy opatrywaniu użytych nie brać w usta i przed wyparzeniem nie używać.

7) Do otwierania pęcherzyków na ięzyku, podnieść nieco głowę bydlęcia, aby nie wciągać zaraźliwych wyziewów.

8) Nie chodzić bosemi nogami po gnoiu z chorego i upadłego bydła.

O Biegunce krwawey czyli Dyssenteryi u Ludzi.

I.

Sposób uchronienia się od choroby.

Teraz panuiąca Biegunka iest skutkiem zbytecznych upałów, a chłodnych wieczorów, tudzież zimnych nocy i poranków, ztąd wypływa:

1) Iż pod gołem niebem na trawie lub w stodołach i t. p. bez okrycia sypiać, ani też w nocy, rankami lub wieczorami boso chodzić nie należy.

2) Potrzeba się wystrzegać niedoyrzałych owoców, a nawet doyrzałych tylko w małey ilości używać.

3) Będąc rozgranym nie pić nagle zimney wody, naymniey zaś z kałuż lub sadzawek, a szczególniey z tych, w których len lub konopie moczone bywaią.

4) Nie używać mięsa z bydła w chorobach dobitego lub upadłego.

5) Unikać niewyrobionego młodego piwa.

II.

Sposób zachowania się podczas ziawioney Biegunki krwawey.

Człowiek ulegaiący częstemu, acz szczupłemu odchodowi exkrementów, zmieszanych mniey lub więcey z krwią lub flegmą, kiedy przy tem towarzyszy mocne wydymanie w stolcu, ból brzucha i gorączka, ma się zachować iak następuie:

1) Niechay używa pokarmów kleistych, iakiemi są kleiki, z kaszy ięczmienney i owsianey.

2) A za napóy tych samych kleików bardziey rozcieńczonych, lub wody z nasienia lnianego iak następuie sporządzony:

Wziąść dobrą garść nasienia lnianego i wsypać w garnek garcowy wrzącą wodą napełniony, zamieszać dobrze i go-

stować przez pół godziny, następnie po zakłóceniu napoiu przecedzić go przez chustę i takowy kleick ile potrzeba podawać za napóy.

3) Starać się należy o przywrócenie wyziewu skórnego, czyli transpiracyi, i tym końcem pić po kilka razy przez dzień po filiżance herbaty z kwiatu bzowego, samey przez się, lub z przydatkiem, z rana i w wieczór po pół łyżki stołowey powideł bzowych.

4) W tym zaś razie, kiedy wypróżnienia stolcowe, poprzedzaią mocne bóle w brzuchu lub wydymanie się, dawać parę razy przez dzień lewatywy, każdą naymniey z filiżanki płynu złożoną, dla dłuższego utrzymywania takowey, a mianowicie z krochmalu iak do chust na galaretę rozgotowanego, i do letności przestudzonego, lub z nasienia lnianego. — Enema z nasienia lnianego robi się: wziąwszy iednę do dwóch łyżek stołowych dopiero wspomnionego nasienia tłuczonego, i zagotowawszy takowe kilka razy w pół kwarty wody, a następnie do użycia przez sito przecedziwszy.

5) Można też z dobrym skutkiem używać zamiast wody czystey do powyższych lewatyw odwaru z główek makowych; tym końcem wziąść 6 do 8 suszonych i pokraianych główek makowych, i gotować z półtory kwarty wody, dopóki się pół kwarty teyże nie wygotuie i następnie do użycia z nasienem lnianem lub krochmalem zmieszać.

6) Skoro przy powyższym sposobie postępowania zmnieyszą się boleści w brzuchu, podawać następuiące lekarstwo: Korzenia Kurzego Ziela (Radix Tormentillae) pokraianego łót ieden, gotować przez dobry kwadrans w pół kwarty wody i następnie przecedzić i używać co dwie godziny po małym kubku od filiżanki, dzieciom starszym dawać po łyżce stołowey, a od 2ch do 8miu lat po pół łyżki, do picia zaś za każdem zażyciem służy kleick z kaszy ięczmienney lub owsianey.

III.

Sposoby zachowania się po ustaniu Biegunki krwawey dla ochronienia się od recydywy.

Ponieważ Biegunka drugi raz ponawiaiąca się iest daleko trudnieysza do uleczenia i równie niebezpiecznieyszą, przeto chorzy przychodzący do zdrowia, winni iak nayściśley zachować przepisy w Oddziale 1wszym podane, niemniey maią się usilnie wystrzegać używania grubych pokarmów, iako to: kartofli, grochu, słoniny, i w ogólności nawet dozwolonych w Oddziale pierwszym pokarmów, tylko z umiarkowaniem używać powinni.

IV.

Przestrogi dla Ludzi chodzących około chorych na Biegunkę i usługuiących tymże.

Wielokrotne doświadczenia nauczyły, że Ludzie maiący staranie około osób cierpiących na Biegunkę krwawą, przez nieostrożność takowey chorobie nareszcie i sami ulegaią; chcąc zatem uniknąć złego:

1) Maią się wystrzegać ile bydź może ciągłego przy chorych przesiadywania, zwłaszcza gdzie nie ma świeżego powietrza, o które potrzeba się starać, tak iednak, iżby chorzy od zaziębienia zabezpieczeni byli.

2) Nie maią używać rzeczy potrzebowanych przez chorych w ciągu trwaiącey Biegunki, iako to: bielizny, pościeli, odzieży, staraiąc się oraz o poprzednie należyte oczyszczenie wszelkich innych sprzętów i naczyń.

3) Nadewszystko wystrzegać się maią siadania na stolcach i t. p., na których chorzy potrzebę naturalną odbywali, i owszem mieysca takowe należy ziemią przysypać, a

zwyczayne drewniane siedzenia w kloakach, wrzącym ługiem dobrze oczyścić potrzeba.

4) Tak w ciągu trwaiącey Biegunki, iak i po iey uśmierzeniu, Sęręgi a przynaymniey Kanki (koniec Sęręgi), które chorym służyły, dla cierpiących na inne choroby używane bydź nie powinny.

Referował Radca Referent Lekarski przy Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, Doktor Medycyny i Chirurgii,
(podpisano) *Rudnicki.*

Prezyduiący w Radzie Ogólney Lekarskiey, Doktor Medycyny,
(podpisano) *Stummer.*
(podpisano) Dr. *Roliński*,
R. R. O. Lekarskiey.
(podpisano) Dr. *Woyde*,
R. R. O. Lekarskiey.
(podpisano) Dr. *Fijałkowski*.
R. R. O. Lekarskiey.
Za zgodność:
(podpisano) *Michałowski.*
Za zgodność Wypisu z kopii świadczę:
(podpisano) Dr. *Krysiński*,
Fizyk Miasta Stołecznego Warszawy.

Kurs Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych bez dwóch Kuponów, — białe.

Przedaiący żądaią	zł. 81	gr. 7½
Kupuiący ofiaruią	— 81	— —
Istotnie przedano	— 81	— 7½

W Warszawie dnia 9 Sierpnia 1827 r.
F. H. Schaber S. G. K. W.

Z Paryża d. 4 Sierpnia.

Xżę Doudeauville miał osobne u Króla posłuchanie.

Poseł Pruski dał dnia 3 b. m. z powodu rocznicy urodzin swoiego Monarchy świetny obiad dla ciała dyplomatycznego i Ministrów Królewskich.

Gdy płeć żeńska posiada tylko szkółki i pensyie, mężczyźni zaś posiadaią gimnazye, Uniwersytety, Akademie, i t. d. przeto Pani Dubief Saint Julien chcąc ią nieiako wynagrodzić założyła Ateneum dla Dam i młodych dziewcząt, w którem uczyć się będą ięzyków, literatury Francuzkiey, Włoskiey i Angielskiey, deklamacyi, śpiewania, muzyki, rysunków, malarstwa, i t. d.

Policyia zabrała w tych dniach z dwóch Xięgarni kilkanaście exemplarzy wyborowych dzieł Wolneia.

Morska siła nasza posiada iuż 6 parowych statków, i oprócz 6075 ludzi utrzymywanych do usług portowych, zatrudnia 13,673 maytków. W roku zeszłym miała Francyia na wszystkich morzach 145 okrętów woiennych. Dogodność, obszerność i zdrowość okrętów, iako też żywność i obchodzenie się z maytkami bardzo się od 7 lat zmieniły.

Utrzymuie się pogłoska, że Basza Egipski ogłosić się chce niepodległym. Bardzo ciekawemi iesteśmy zdania sprawy przez iadącego tu z Alexandryi Jeneralnego Konsula naszego Drovetti, który iuż do Marselii przybył.

W Montpellier żyie wdowa, Katarzyna Picard, z domu Clair, która od 1789 aż do 1809 służyła w artylleryi i otrzymała krzyż Legii honorowey. Dwóch iey synów służą w tym samym pułku, trzeci znayduie się w szkole woyskowey w St. Cyr, a czwarty przy niey.

O przybyłych do Hawru 6 dzikich ludziach z szczepu Osage Indyianów, udzielaią pisma tuteysze co następuie: Naczelnik Rihckaschugach ma 38 lat, przechodzi wzrostem swych towarzyszów i chce Paryż i Eu-

ropę zwiedzić; towarzyszą mu żona Mihanga i krewna Gretomi maiące po 18 lat. Drugi Naczelnik Waschingsaba ma 32 lat. Orszak ich składa się z dwóch woiowników, z których ieden ma 45 drugi dopiero 22 lat. Skóra ich iest farby miedzianey. Naczelnicy maią powieki i brodę Chińskim cynobrem pomalowane; policzki i uszy maluią wedle upodobania. Zęby maią bardzo białe i kształtne; mężczyźni czeszą włosy, kobiety zaś noszą ie w pęk związane; oczy maią żywe, a rysy twarzy wiele obiecuiące; wzrost ich iest mały, postępowanie przyiemne i ubieraią się różnie. Pradziad pierwszego naczelnika zwiedził Francyią za Ludwika XIV. i wiele dobrego o swoim przyięciu ziomkom swoim opowiedział. Teraźnieysi podróżni, mimo ostrzeżeń swych ziomków, że ich na morzu ryby pozrą, popłynęli z St. Louis na parowym statku do Nowego Orleanu (o 100 mil Niemieckich) gdzie znaleźli na swą pociechę znanego im Missyonarza Anduze. Indyianie ci wyznaią Boga życia i modlą się co wieczor do niego. Przed wsiądzeniem w Nowym Orleanie na okręt, tak pierwszy Naczelnik przemówił do morza: "Sądziszże morze, że nas ustraszysz? bynaymniey. Opuściliśmy naszą wieś, dla odwiedzenia naszych przyiaciół Francuzów i inne ludy, i nic iak tylko śmierć wstrzymać nas od tego może.„ Za przybyciem do Hawru wyszli na pokład i dziękowali Bogu za szczęśliwy przewóz. Maią przy sobie tłumacza, którego oyciec był Francuz, a matka Osageanką. Naród ich składa się z trzech szczepów od 1500 do 1600 woiowników.

Z nowego bohatyrskiego poematu, "Alexandrya czyli zemszczona Grecyia„ wyszły pierwsze 10 pieśni z druku. Autor tego poematu, nad którym 22 lat pracuie, przybrał nazwisko Sylvanus Phalenteus członek akademii Arkadyyskiey.

Do kassy tuteyszego związku przyiaciół Greków wpłynęło od 20 do 25 Lipca 12,600 Fr. 40 cent., pomiędzy któremi 320 Fr. 85 cent. z Minster.

Z Madrytu d. 26 Lipca.

Magr. Testamara mianowany iest Posłem w Neapolu, a dotychczasowy Poseł Don Ballecho powołany iest na członka Rady stanu. — Nowy Neapolitański Poseł Xżę Partana przy naszem Dworze, przybył tu dnia 18 b. m. i rzeczy iego przywieziono na 20 wozach.

Junta prowincyi Biskai, która posiedzenia swoie w Guernicy miewa, oświadczyła pod dniem 14 b. m. iż ani pieniądzmi, ani ludem nie przyłoży się do rekrutowania woyska, gdyż to sprzeciwia się przywileiom tey prowincyi.

W Walencyi i Kastylii pokazała się 60-konna dobrze uzbroiona banda. Napadła klasztor i zabrała do 250.000 Fr. Ochotnicy Królewscy z Pennasiel i Roa uderzyli na nią, lecz w żywey utarcze utraciwszy 4 ludzi w zabitych, odpartemi zostali. Uważano, iż ta banda niema inney oznaki iak szeroką czarną wstęgę iako bandolet przewieszoną.

W Vittoria znayduie się Franciszkan ważący 13 arobas (6 centnarów). Ze wszystkich stron zbiegaią się mieszkańcy dla iego widzenia.

Z Lizbony d. 19 Lipca.

Uchwałą Ministra woiennego z dnia 12 b. m. wszyscy poddani Hiszpańscy oddalonemi są z woyska naszego.

Gdy woyska Angielskie osadziły zamak San-Julio, musieli ztamtąd Portugalscy artylerzyści i ich przyiaciele, którzy bez pozwo-

lenia zaięli tam mieszkania, ustąpić. Danemu tylko dowodcy, Pułkownikowi de Castro, liczącemu 87 lat, dozwolono pozostać. Jest on żyiącą kroniką nieszczęsnego trzęsienia ziemi dnia 1go Listopada 1755 roku i pamięta wszystkie iego wypadki, iak gdyby wczoray nastąpiło. Czyta ieszcze bez okularów.

W Tranz-os-Montes zawsze ieszcze panuie przesąd przeciw konstytucyi, lecz niema dziwoty, bo Duchowieństwo tameczne ustawicznie przeciw niey mówi.

Z Sztokolmu d. 27 Lipca.

W tych dniach sprawuiący interessa nasze w Stambule, Kamerjunker Ihre, po zawarciu z Portą traktatu żeglugi poiechał na mieysce swoie. — Poseł nasz przy Dworze Wiedeńskim, Hr. Löwenhielm, który znayduie się teraz we Włoszech, ziedzie tu nim uda się na powrót do Wiednia.

Xźna Zofiia Albertyna udała się z Drettingholm do Tullgarn.

Traktat handlowy między Szwecyią, Norwegiią i z Ziednoczonemi Stanami północney Ameryki został ponowiony.

Od brzegów Menu d. 2 Sierpnia.

Dnia 19 Lipca na 22 posiedzeniu Seymu Związku Niemieckiego Ces. Austryiacki prezyduiący Poseł, Baron Münch-Bellinghausen, odczytał notę Ces. Rossyyskiego taynego Radcy, nadzwyczaynego Posła i Pełnomocnego Ministra, Barona Anstett, pod dniem 12 Lipca r. b. przez którą udzielił Seymowi ieden exemplarz rapportu, który ustanowiona w Warszawie kommissyia do wyśledzenia taynych towarzystw w Polsce J. Cesarzewiczowskiey Mci Wielkiemu Xciu Konstantemu zdała, i doniosł o postanowieniach N. Cesarza Wszech Rossyy względem osądzenia i ukarania przestępnych. — Poczem Seym upoważnił prezyduiącego Posła do odpisania Ces. Rossyyskiemu nadzwyczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi, Baronowi Anstett, że Seym z nayżywszym interessem powziął wiadomość o rozporządzeniach N. Cesarza względem wyśledzenia i ukarania należących do taynych politycznych towarzystw w Królestwie Polskiem i prowincyiach Polskich Państwa Rossyyskiego, i że ten środek odznaczaiący się mądrością i miłością sprawiedliwości N. Cesarza, utwierdza świętość praw i bezstronność kryminalnego sądownictwa.

Kąpiele w Ems cieszą się tego lata licznym ziazdem. Pomiędzy kąpiącemi się gośćmi znayduią się J. Kr. Wysokość Xżę Fryderyk Pruski, JO. Xżę Radziwiłł i Xżę Barclay de Tolly.

Panuiąca Xiężna Wołoszczyzny Ghika przybyła dnia 25 Lipca z znacznym orszakiem do Minchen i wysiadła do gościnni pod Kogutem. Zabawi tam dni kilka i młodszego syna swoiego zostawi przy temecznym Uniwersytecie dla ukończenia swych nauk.

Dnia 30 Lipca w wieczór w Geislar, o 3 ćwierci mili od Bonn, spalił pierun 16 domów, w których znaydowało się 40 sztuk bydła rogatego, z którego tylko 2 sztuki wyratowano.

Kr. Pruski Poseł, Baron Otterstett, korzysta z tego letniego bawienia w Szwaycaryi, dla zwiedzenia większey części Kantonów; teraz odbywa podróż przez Kantony St. Gallen, Appenzel, Gryzynią i Tessin.

Znany z wielkiego przywiązania do sprawy Greków założyciel i Prezes Uniwersytetu na Korfu, Lord Guilford, przybył dnia 24 Lipca do Lauzanny, udaiąc się na kąpiele do Spa.

Liczba kąpiących się gości w Teplitz wynosiła w dniu 19 Lipca 1153; w Karlsbadzie w 21 Lipca 1453; w Marienbad w tymże dniu 52; w Franzenbad w tymże dniu 251.

Doktor Spurzheim, znany towarzysz Doktora Gall, przybył do Frankfortu.

DODATEK DO N^ro 66 GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 19 SIERPNIA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na 0° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Sierp:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 3, 553	+ 11. 1	75	Połud: Za: mocny	Chmury	
12	„ 3, 483	+ 14. 6	62	„ „	Pochmurno	
14. 3	„ 3, 507	+ 14. 8	69	„ średni	Pogoda z Chmur:	
9	„ 3, 401	+ 11. 8	76	„ „	Pochmurno	
7	27 3, 302	+ 12. 8	84	Połud: Za: słaby	Pochmurno	Deszcz.
15. 12	„ 3, 407	+ 18. 6	69	„ średni	„	
3	„ 3, 358	+ 21. 0	64	Zachodni średni	Pogoda z Chmur:	
9	„ 3, 453	+ 15. 8	78	Północny słaby	Pogoda	
7	27 3, 701	+ 12. 7	83	Półn: Ws: słaby	Pogoda	
16. 12	„ 3, 713	+ 21. 0	66	Wschodni średni	„	
3	„ 3, 593	+ 23. 1	64	„ „	„	
9	„ 3, 665	+ 18. 2	73	„ słaby	„	
7	27 3, 955	+ 15. 9	80	Wschodni słaby	Pogoda	
17. 12	„ 4, 061	+ 22. 7	65	Połud: Ws: słaby	„	
3	„ 4, 113	+ 24. 4	60	„ średni	Chmury	
2	„ 4, 539	+ 19. 4	73	Zachodni słaby	Pochmurno	grzmot i błyskawica.

Max: *Weisse*, Dyr: Obs. Ast.

Z Londynu d. 31 Lipca.

Wczoray P. Canning udał się z Cheswik do J. K. Mci do Windsoru. — W przeszłą Sobotę nowy Biskup Rochesteru, Doktor Hugh Percy, z Xiążęcego domu Northumberland, stawiony został przed J. K. M. przez Margr. Landsdowne.

Oba obecni tu Portugalscy Posłowie,

W Dodatku do przeszłey Gazety wśliznęło się pomyłka druku: W pierwszey rubryce cena korca pszenicy położona iest złp. 18 zamiast złp. 13. Prostuie się więc ta pomyłka z dodatkiem, iż po złp. 13 tylko była pszenica na tym targu sprzedawana.

Margr. Palmella i Hr. Villa-Real, nadzwyczayny Hiszpański Poseł, Hr. Ofalia i sprawuiący interessa Francuzkie P. Rot, mieli onegday długie czynności z Lordem Dudley w wydziale spraw zagranicznych.

Xżę Leopold Sasko-Koburgski podczas swoiego tu bawienia był kilka razy u Króla w Windsorze i dawał wielkie uczty dla ciała dyplomatycznego i wielu członków naszego Ministerium.

Ministerium nasze trudni się teraz pomnieyszeniem czynnego woyska, i P. Taylor znaydować się ma z tego względu przy J. K. Mci w Windsorze.

Liniiowy okręt Warspite o 74 działach przywiozł doniesienia z Rio-Janeiro w 49 dniach do Portsmutu, podług których podpisane bydź miały przedugodne punkta do pokoiu między Brazyliią i Buenos-Ayres, lecz nie są ieszcze wiadome. Gazeta Telegraf Hampshirki czyni uwagę, iż to iest pierwszy liniiowy okręt, który ziemię okrążył. Opuścił Sidney na Ney-Südwallis dnia 6go Stycznia. Pod 180 stopniem wschodniey długości od Grenwich, nastąpił ieden przybyszowy dzień, to iest tydzień miał dni ośm. Tenże okręt przywiozł 53 sztabów złota na rachunek tuteyszego Brazyliyskiego górniczego towarzystwa.

Przybycie flotty Rossyyskiey do Portsmutu oczekiwane iest codziennie. Wielu tuteyszych mieszkańców iedzie tam, dla przypatrzenia się rzadko zdarzaiącemu się widokowi obecności pod brzegami naszemi obcey wielkiey flotty. Poseł Rossyyski Xżę Lieven uda się tamże z całą swoią rodziną.

Wciągu zeszłego tygodnia, wyraża Gazeta Times, "była często mowa o uzbroieniach Turcyi, o iey gniewie przeciw sprzymierzonem teraz na obronę Grecyi wielkim Mocarstwom, i o iey pompatycznych odezwach do wszystkich pod iey rozkazami zostaiących prowincyy o pomoc i wspieranie. Grożące te kroki, które nadeszły do nas przez atmosferę obcey dyplomatyki, nie utraciły nic w drodze na swey mocy. Podobieństwo, ażeby taki kray, iakim iest Turcyia, oprzeć się potrafił zbroynemu pośrednictwu trzech wielkich Europeyskich Mocarstw, skoro tylko w świętey sprawie uratowania Grecyi zgodnie działać będą i oddzielić ią zechcą od Turcyi, iest tak niedorzeczne, iż na chwilę nawet przypuścić go nie można. Tego rodzaiu despotyczne rządy nie posiadaią na szczęście świata żadney wewnętrzney siły. Mogą iako gasnące świece rzucić ieszcze na chwilę przy gaśnieniu przemiiaiące i dzikie zarzywo, które zastraszyć tylko może boiaźliwych i nie zastanawiaiących się ludzi, gdyż prawdziwe światło iuż na zawsze zgasło. Co do nas cieszemy się z tych znaków ślepey i niedołężney wściekłości Mahometanów, która każe wierzyć, iż odrzucą ofiarowane pośrednictwo sprzymierzonych Mocarstw. Przypomnieć sobie należy, iż na ten przypadek postanowiły posłać zaraz do Rządu Greckiego swoich Konsulów i wnyść z nim w przyiacielskie stosunki, poczem nastąpi nieodzowne i bezwarunkowe uznanie niepodległości Grecyi. Na przesadne krótko widzących podania siły i sposobów odporu Porty przywieść można rzecz, i to nie małego znaczenia, gdyż pociągnąć za sobą może rozprężenie państwa Ottomańskiego, a tą iest oderwanie się Baszy Egipskiego z pod władzy Sułtana. Możemy bowiem zapewnić, że dał iuż poznać swóy zamysł usunięcia się nadal od tak długo ciągnącey się krwawey walki między Grecyią i iey uciemiężcami. To dotąd tyle obawiane i nader potężne narzędzie Tureckiego despotyzmu, "wymknęło się więc w

dogodnym czasie z rąk Porty, co zdaie się wskazywać, że takiż skutek zrobią iey wezwania w innych prowincyiach. Bacznego dostrzegacza zdarzeń uyść nie może uwagi ważność powziętego przez bystrego i potężnego Władcę Egiptu w tey właśnie chwili postanowienia. Nie pominę także wzaiemney pomocy, którą Grecyia i Egipt podać sobie i przyśpieszyć odwleczone dzieło zupełnego oswobodzenia Grecyi mogą. — Dowiaduiemy się, że ten Basza swóy zamysł i widoki udzielił naypierwey Angielskiemu Konsulowi w Alexandryi, w celu zapewnienia się ile na pomocy sprzymierzonych Mocarstw polegać może. Jaka odpowiedź na tak pożądane udzielenie, w chwili, w którey flotty Angii, Francyi i Rossyi na obronę Grecyi uzbroione zostały, daną była, domyślić się można. Jedna tylko była do obrania droga, i tey iak słychać, chwycił się Rząd Angielski z pośpiechem, iakiego rzecz wymagała.

— Dnia 4 Sierpnia. —

W wydziale skarbowym pracuią teraz z naywiększą usilnością nad zmnieyszeniem publicznych wydatków, i zamyślaią przez zniesienie mniey potrzebnych urzędów, lubo Angliia w pomiar teraźnieyszey swey ludności i politycznego znaczenia z wszystkich w Europie kraiów naymniey utrzymuie urzędników, ponieważ naród sam załatwia wewnętrzne swe sprawy, i inne ograniczenia zmnieyszyć roczne wydatki o 1,500,000 Fs. Oszczędność w woyskowości wynosi do 400,000 Fs.

Na zgromadzeniu Angielskich i kraiowych kupców w Kalkucie, postanowiono podać do Rządu przełożenie o uchylenie ustanowioney opłaty stęplowey. Gazeta *Morning Chronicle* czyni uwagę, iż ta nader mierna opłata zaprowadzona była oddawna w Indyiach Angielskich, wyiąwszy Kalkutę. "Angielski patryiotysm (wyraża) spał póki opłacali ią tylko kraiowcy, ale skoro rozciągniono ią do Kalkuty, obudził się nagle, powstaie przeciw niey i wzywa pomocy Indyyskiego patryiotysmu. „

Z Algieru donoszą pod dniem 17 Lipca, że Dey w tym dniu wydał woynę Francyi.

Handel w Cap Coast-Castle znacznie się zmnieyszył, iak kraiowi kupcy postanowili towary swoie sprzedawać tylko handluiącym niewolnikami. O Kapitanie Claperton nie miano w Cap Coast do końca Kwietnia żadney wiadomości.

W nadbrzezu Birmańskim wielu naczelników powstało przeciw swoiemu zwierzchnikowi i ogłosili się niepodległemi. Jeden z nich szwagier Cesarza i zacięty nieprzyiaciel Birmańskiego narodu, ogłosił się Królem, poniżaiący ceremoniał Azyiatyckich Dworów zniosł i zdaie się zbliżać do Europeyskich zwyczaiów. Ogień woyny rozszerzył się iuż aż pod mury Rangubn.

Rząd każe teraz uzbraiać okręt pod Porucznikiem Crawford, dla rozmierzenia brzegów Afrykańskich.

Xżę Wellington, który z wszystkich swoich urzędów kraiowych zatrzymał tylko przełożonego Towru, i onegday go glądał.

Podług doniesień z Haity pod dniem 20 Czerwca, przybyły tam dwie fregaty Francuzkie z pismami. Rząd Francuzki nalegał o wypłatę zaległey kontrybucyi, i na iey upłatę posłano wiele płodów do Francyi. Prezydent tey Rzpltey zachorował niebezpiecznie w drugiey połowie miesiąca Maia na kłucie w boku; dnia 3go Czerwca oznaymili iednak lekarze, iż wyszedł z niebezpieczeństwa.

Z Charleston wyprawiony został bryg z 2500 beczek mąki, suknem i innemi rzeczami dla Greków.

Wielu znakomitych właścicieli dóbr, iako to Xżę Rutland, Lordowie Vernon, Strafford, i t. d. odstąpili znowu dzierżawcom swoim od czynszu po 15 do 25 od sta.

P. Lethbridye nie przedsięwziął dla swey iedynie zabawy do Niemiec podróży, ale także dla poznania stanu rolnictwa i handlu w Nadreńskich okolicach i Niderlandach.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 19 Sierpnia r. b. dana będzie przez przeieżdżaiące Towarzystwo Operystów z C. K. mieysk: Lwowsk: Teatru w języku Niemieckim po raz ostani Fraszka ze śpiewami w 2 aktach przez Adolfa Bäuerle, z muzyką Wacława Müllera: *Falsz wn Kal:l n.* — Na zakończenie nastąpi na podziękowanie i pożegnanie Krakowa *Wielki Obraz* wystawiony przez wszystkie członki Towarzystwa i ułożony przez P. Burghauser.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 255 Ciągnieniu dnia 16go Sierpnia r. 1827 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

30. 81. 32. 75. 67.

Przyszłe 256 Ciągnienie dnia 22go Sierpnia 1827 r. przypada.

DONIESIENIA.

Gdy z powodu wspólnego porozumienia się Sukcessorów pełnoletnich po ś. p. Woyciechu i Małgorzacie Małżonkach Piątkowskich pozostałych, w skutku Wyroku Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa z Okręgiem, dnia 20 Stycznia 1827 r. w przedmiocie Działu maiątku, między temiż Sukcessorami zapadłego, licytacyia stanowcza Kamienicy w Krakowie w przecznicy Ulicy Stey Anny w Gminie III. Mieyskiey pod L. 313 stoiącey, przez podpisanego Notaryusza na dzień 9 Sierpnia roku bieżącego rozpisana, bez zniżenia ceny szacunkowey, do trzeciego Terminu odroczoną została. — Przeto podpisany Notaryusz w dalszey kontynuacyi, stósownie do przepisów prawa, podaie do publiczney wiadomości, iż rzeczoney Kamienicy, licytacyia stanowcza, odbędzie się w dniu siódmym (7) Września r. b. 1827 o godzinie 10 z rana przed podpisanym Notaryuszem, w Kancellaryi tegoż, w Krakowie przy głównym Rynku pod L. 16 znayduiącey się, pod warunkami poprzednio ogłoszonemi, i ieszcze poniżey umieszczonemi, iako to:

1) Cena pierwszego wywołania ustaniawia się ośm tysięcy (8000) złp.

2) Licytuiący zoży 1/10 część tutułem Vadyi, to iest złp. ośmset (800) od czego żaden z Sukcessorów, ani nawet P. Teressa Piątkowska, nie są wolni.

3) Nabywca zapłaci podatki zaległe do Skarbu, w przeciągu dni 14, ieżli się iakie okażą.

4) Widerkaufy, gdyby się iakie okazały, zostaną przy nieruchomości, z obowiązkiem opłacania procentu.

5) Resztuiącą Summę szacunkową, zapłaci nabywca w skutek Wyroku Sądowego prawomocnego Dział, lub w razie Klassyfikacyi, takową Klassyfikacyią ustanawiaiącego, a to z procentem 5/100 od dnia licytacyi, komu i w iakiey ilości wypadać będzie, w dni trzy, po udowodnieniu prawomocności Wyroku.

6) Niedopełniaiący Warunków, utraci Vadium, i nowa licytacyia, na iego koszt przedsięwzięta zostanie, a nawet na iego szkodę, w razie niedoboru szacunku.

W Krakowie dnia 10 Sierpnia 1827 r. Leo Rawicz *Pszczołkowski.*

W dniu 21 Sierpnia 1827 r. o godzinie 9 ranney, w Krakowie w gmachu Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia, iako to: kulczyków dyiamentowych, chustek perkalowych, szaf, krzesełek, zegaru ściennego, obrazów, &c. Chęć zatym licytować maiących podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 6 Sierpnia 1827 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 21 Sierpnia r. b. o godzinie 9tey ranney odbędzie się licytacyia w Krakowie w Sukiennicach ruchomości, iako to: sragów, daszków gontowych i t. p. za gotowe pieniądze, zaś w dniu 28 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney odbędzie się licytacya przy ulicy Floryańskiey pod L. 520 na wydzierżawienie dochodów domu tego na lat dwa; chęć licytowania maiący zechcą się w Vadium złp. 80 zaopatrzyć.

W Krakowie dnia 16 Sierpnia 1827 r. J. *Słodkowski*, Kom: Sąd.

Świeży Transport Kamizelek naymodnieyszych, Chustek Mężkich, iako też i Damskich wełnianych, Ternaux i Thibet zwanych, tudzież płócienek, Gotte Pally i Materyy iedwabnych na suknie Damskie, niemniey innych Galanteryi Towarów, nadszedł do Handlu J. K. Pieczonckiego przy Ulicy Floryańskiey, pod znakiem Kolos Rodyiski.